

PROCES-VERBAL nr. 3/2023
al ședinței ordinare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord

14.09.2023

Prezidează: **DI Vasile SECRIERU**, Președinte CRD Nord

Total membri ai CRD Nord: 46 persoane

Din ei prezenți: 30 persoane

Absenți: 16 persoane

8 alți participanți (Secretarul de stat, Reprezentanți ADR Nord, reprezentant GIZ)

În total prezenți: **38 persoane**

Invitați: **Dna Ana MARDARE**, Secretar de stat în domeniul Dezvoltare Regională, MIDR

ORDINEA DE ZI PROPUȘĂ:

- 1) Cu privire la audierea raportului privind implementarea POR Nord 2022-2024 pentru perioada ianuarie-septembrie 2023;
- 2) Cu privire la actualizarea POR NORD 2022-2024;
- 3) Cu privire la prezentarea Raportului de evaluare a Programului Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Nord;
- 4) Cu privire la finalizarea implementării măsurilor de infrastructură finanțate de Uniunea Europeană;
- 5) Concluzii, întrebări, răspunsuri.

DELIBERĂRI CONFORM AGENDEI

Ședința ordinară a fost deschisă cu un cuvânt de salut din partea Secretarului de stat în domeniul Dezvoltare Regională, Dna Ana MARDARE, care a remarcat importanța abordării problemelor și soluțiilor comune în implementarea proiectelor de dezvoltare regională dar și necesitatea implicării active a tuturor actorilor regionali interesați la fiecare etapă de implementare a proiectelor de dezvoltare regională.

Totodată, Dna Maria PRISACARI, Director ADR Nord a venit cu un cuvânt de salut pentru membrii CRD Nord, pe care i-a mulțumit pentru prezență și implicare activă în procesul de luare a deciziilor în cadrul ședințelor Consiliului Regional de Dezvoltare Nord dar și în procesul de realizare a politicii de dezvoltare regională în vederea dezvoltării socio-economice a localităților din regiune.

Președintele CRD Nord, DI Vasile SECRIERU a adus la cunoștința celor prezenți la ședință faptul prezentării a unor membri ai consiliului în bază de procură.

A fost supusă votului ordinea de zi.

S-a votat unanim **PRO**.

1) Cu privire la audierea raportului privind implementarea POR Nord 2022-2024 pentru perioada ianuarie-septembrie 2023

Dna Maria PRISACARI, Directorul ADR Nord, a prezentat principalele rezultate realizate în perioada ianuarie – mai 2023 în domeniul dezvoltării regionale în vederea implementării Programului Operațional Regional Nord 2022-2024.

În perioada de referință a fost elaborat și aprobat în cadrul ședințelor CRD Nord Studiul de specializare inteligentă și Programul de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare.

Totodată, în prezent specialiștii ADR Nord sunt în proces de evaluare și actualizare a Programului regional sectorial în domeniul atractivității turistice. La fel este în proces de evaluare progresul implementării a Programului regional sectorial și în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație.

De asemenea, au fost prezentate sumele de mijloace financiare valorificate în perioada ianuarie-septembrie 2023, inclusiv din sursele FNDRL - 53.659.330,17 lei și din sursele UE - 66.718.326.32 lei.

Principalele rezultate atinse de ADR Nord în perioada menționată au fost: 4 planuri comune agreeate cu partenerii de dezvoltare, 2 note conceptuale aplicate, suport consultativ oferit orașelor-poli de creștere și orașelor care dețin PRU în vederea elaborării notelor conceptuale în cadrul apelurilor de proiecte lansate de Solidarity Fund PL în Moldova, 5 traininguri organizate pentru reprezentanții mediului de afaceri, 3 ședințe CRD Nord organizate, 9 proiecte cu finanțare din FNDRL în proces de implementare, 1 proiect cu finanțare din sursele UE în domeniul eficienței energetice în derulare, 14 activități de consolidare a capacităților pentru specialiștii ADR Nord, APL și alți actori regionali, 5 proiecte în domeniul dezvoltării urbane depuse și selectate, 1 Workshop „Dezvoltarea regională – model european de prosperitate” organizat, 3 proiecte post-implementare evaluate, 1 Eveniment dedicat Zilele Europei organizat, 1 PRS pe domeniul sporirii atractivității turistice în proces de actualizare.

La final de discurs, Dna Director a menționat principalele provocări cu care se confruntă Agenția de Dezvoltare Regională Nord, dar și eventualele căi de prevenire a acestora în urma consolidării eforturilor comune ale tuturor actorilor regionali.

S-a votat:

PRO –30

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis:

1. Se aprobă raportul privind implementarea POR Nord 2022-2024 pentru perioada ianuarie-septembrie 2023;
2. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 14 septembrie 2023.

2) Cu privire la actualizarea POR Nord 2022-2024

Dna Elena Boboc, Șef secția Planificare și cooperare regională le-a mulțumit membrilor CRD Nord pentru deschiderea și susținerea oferită în dezvoltarea Regiunii de Dezvoltare Nord și a remarcat rolul fundamental al Programului Operațional Nord 2022-2024 în calitate de document strategic de programare la nivel regional care asigură corespondența dintre Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022-2028 și intervențiile programate la nivel de regiune.

Necesitatea actualizării POR Nord 2022-2024 a fost argumentată în urma rezultatelor concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor Ediția noiembrie 2022.

Astfel, în cadrul apelului pe listă au fost depuse și desemnate câștigătoare 2 cereri de finanțare, iar în cadrul apelului competitiv au fost depuse și desemnate câștigătoare 5 cereri de finanțare.

Proiectele cu care se propune a fi completat POR Nord sunt:

1. Crearea Complexului sportiv multifuncțional modern de importanță regională (cu bazin de înot) – mun. Edineț;
2. Sîngerei orașul Incluziunii teritoriale - etapa II – or. Sîngerei;
3. Noi oportunități educaționale pentru copiii de vîrstă preșcolară din cartierul Dealul Romilor, municipiul Soroca – mun. Soroca;
4. Dezvoltarea infrastructurii urbane prin termoizolarea grădiniței publice din cartierul Gara Fălești – or. Fălești;
5. Creșterea nivelului de trai în zona de revitalizare Valea Curechiului a orașului Drochia – or. Drochia;
6. Reabilitarea infrastructurii de agrement și zonei verzi de pe str. Pușkin, or. Dondușeni – or. Dondușeni;
7. Crearea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare pentru suburbia Soroca a Zonei Economice Libere Ungheni-Business.

Totodată, fundamentarea necesității actualizării documentului strategic de programare este datorată aplicării Agenției de Dezvoltare Nord la Programul Interreg Next România-Republica Moldova și necesității includerii proiectului în POR Nord.

La program au fost aplicate următoarele proiecte:

1. Revitalizarea infrastructurii urbane centrale prin reabilitare Casei Bodescu/Reabilitarea și adaptarea monumentului de arhitectură de importanță națională;
2. Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural „Conacul Pommer” și a drumului de acces la parcul dendrologic din s. Țaul, r-l Dondușeni. Etapa III – restaurarea conacului.

S-a votat:

PRO –30

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis:

1. Se aprobă actualizarea POR NORD 2022-2024;
2. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 14 septembrie 2023.

3) Cu privire la prezentarea Raportului de evaluare a Programului Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Nord;

Subiectul dat din ordinea de zi a fost prezentat de către Dna Ala CUCU, șefa Secției Monitorizare și Evaluare, care le-a comunicat membrilor CRD Nord constatările realizate în urma evaluării gradului de implementare a PRS în domeniul sporirii atractivității turistice a RDN, menționând faptul că activitatea de evaluare intermediară a fost inclusă în Planul de activități al ADR Nord pentru anul 2023.

Procesul de evaluare și analiză a avut loc în baza:

- rezultatelor reale obținute în domeniul sporirii atractivității turistice în RDN pentru perioada 2017-2023;
- identificării factorilor de succes și eșec;
- riscurilor și provocărilor;
- lecțiilor învățate și formularea concluziilor;
- analizei gradului de realizare a obiectivelor stabilite în PRS;
- activităților și indicatorilor planificați și realizați.

Printre indicatorii cantitativi analizați pentru perioada 2017-2022 s-au utilizat: Capacitatea structurilor de primire turistică cu funcții de cazare pe raioane, Numărul muzeelor în perioada anilor 2017-2022, Numărul total de vizitatori al muzeelor din regiune.

În cadrul evaluării efectuate, a fost estimată următoarea rată a realizării indicatorilor la nivel de Obiective specifice:

- OS 1 - „Modernizarea și amenajarea destinațiilor turistice în RDN” – 21 %;

- OS 2 - „Dezvoltarea competențelor de inițiere și gestionare a afacerilor în domeniul turism” – 26 %;
- OS 3 - „Valorificarea și promovarea potențialului turistic” – 53 %.

Au fost prezentate principalele realizări efectuate în urma implementării proiectelor care se conțin în programul regional sectorial în cauză dar și rezultatul vizitelor de studii.

Astfel, principalele provocări interne pentru implementarea programului au fost următoarele:

1. Neglijarea și nevalorificarea patrimoniului antropic și natural;
2. Sectorul turistic în RDN rămâne a fi unul puțin atractiv pentru investiții majore;
3. Managementul turistic slab organizat în RDN;
4. Serviciile turistice din regiune de o calitate redusă;
5. Nivel scăzut de promovare a potențialului turistic din RDN.

Printre recomandările esențiale pentru implementarea Programului Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Nord s-au stabilit:

- Instruirea angajaților APL și instituțiilor publice în accesarea fondurilor naționale și externe;
- Identificarea surselor naționale și externe pentru implementarea listei de proiecte nerealizate;
- Efectuarea unei analize SWOT a domeniului turismului pentru identificarea noilor tendințe și obiective de dezvoltare a sectorului;
- Implicarea comunității locale;
- Sinergii cu programe naționale și regionale;
- Îmbunătățirea promovării și marketingului.

În cele din urmă, Raportul de evaluare a fost supus votului.

S-a votat:

PRO –30

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis:

1. Se aprobă raportul de evaluare a Programului Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Nord;
2. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 14 septembrie 2023.

4) Cu privire la finalizarea implementării măsurilor de infrastructură finanțate de Uniunea Europeană

Subiectul dat a fost prezentat de către Dna Maria PRISACARI, Director al Agenției de Dezvoltare Regională Nord și s-a referit la construcția infrastructurii de Aprovizionare cu Apă și Canalizare, precum și de Eficiență Energetică în clădirile publice.

În domeniile vizate, menționate mai sus, au fost implementate cu succes 5 proiecte de infrastructură finanțate din resursele alocate de Uniunea Europeană cu cofinanțare din partea beneficiarilor și anume:

- Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă în orașul Drochia”;
- Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă în orașul Fălești”;
- Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă în orașul Edineț”;
- Proiectul „Sporirea eficienței energetice a Gimnaziului „Iurie Boghiu” din satul Flămânzeni, raionul Sângerei”;
- Proiectul „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” din municipiul Bălți”.

După prezentarea proiectelor menționate mai sus de către Dna Maria PRISACARI, DI Valentin Lozovanu, specialist monitorizare și evaluare în cadrul proiectului „Managementul Serviciilor Publice Locale (MSPL), GIZ, le-a mulțumit membrilor CRD pentru colaborare și a venit cu anumite completări

privind proiectele implementate, remarcând necesitatea implicării active a tuturor actorilor regionali în procesul de implementarea proiectelor de infrastructură, la fiecare dintre etapele acestora în vederea asigurării durabilității investițiilor. De asemenea Dl Valentin Lozovanu a menționat faptul că urmează un proces de măsurare a gradului de satisfacție a cetățenilor față de serviciile prestate în acele obiecte de infrastructură care au fost construite, reabilite, modernizate sau eficientizate energetic. Totodată, Dl Valentin Lozovanu a anunțat că urmează a fi realizat auditul energetic al proiectelor de infrastructură care au fost eficientizate energetic.

Membrii CRD Nord au luat act despre informația prezentată. Decizia fiind supusă votului.

S-a votat:

PRO –30

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis:

1. S-a luat act despre informația privind finalizarea implementării măsurilor de infrastructură finanțate de Uniunea Europeană;
2. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 14 septembrie 2023.

5) Concluzii, întrebări, răspunsuri

Dl Vasile SECRIERU, Președintele CRD Nord, le-a mulțumit tuturor membrilor pentru participare și o activitate productivă în cadrul activității consiliului.

Dna Maria PRISACARI de asemenea a intervenit cu mulțumiri membrilor CRD Nord pentru implicare activă în cadrul ședințelor și partenerilor de dezvoltare pentru receptivitatea și deschiderea manifestată.

Prezentul Proces verbal și deciziile aprobate în cadrul CRD Nord sunt întocmite în două exemplare și făcute publice pe pagina web a Agenției de Dezvoltare Regională Nord.

Președintele CRD Nord

Vasile SECRIERU

Secretarul ședinței CRD Nord

Maria PRISACARI